

x in de kantlijn betreft de vraag
- " " " " " het antwoord

N A D R U K V E R B O D E N !

In het eerste gedeelte van onze Vrijdagavondbijeenkomst, deden zich bij de opname storingen voor in het apparaat, waardoor wij helaas van het gesprokene geen goed verslag kunnen geven, wel van hetgeen na de pauze werd behandeld. Wij geven U daarvoor in de plaats een verslag van het via ons medium door de intelligenties gebrachte op een Zondagochtend-wijdingsbijeenkomst, gehouden op 20 Sept. 1953 ten huize van juffrouw Marietje. Het is prettig dat wij bij dergelijke stagnaties uit onze reserve kunnen putten, waardoor er geen onderbreking komt in het verschijnen van ons orgaan.

Goeden morgen,

Het is altijd weer een probleem om op een wijdingsbijeenkomst de juiste toon te treffen zonder dat we ons teveel te buiten gaan aan holle retoriek en sentimentaliteit, want het is niet zo moeilijk om een rede tot stand te brengen die voor U van buitengewone emotionele waarde is, maar het is moeilijk om daar iets meer in te leggen, om de gedachte zelve, die toch blijft leven, waar de klanken allang verstomd zijn, om die op de juiste wijze naar voren te brengen. En nu is er uiteindelijk maar één gedachte die voor ons altijd weer op de voorgrond staat, dat is: vertrouwen in het leven, vertrouwen in God, verdraagzaamheid tegenover de wereld en een naastenliefde die wil dienen inplaats van heersen. Dat zijn de punten van waaruit wij altijd weer gaan en het is moeilijk, heel moeilijk voor de mens om zich dat altijd weer te realiseren. Het doet mij denken aan een oud Bijbelverhaal dat juist, zijn symboliek een zo verrassende betekenis heeft. U weet allemaal dat, toen Jakob terugging naar zijn woonplaats, hij rustte onderweg en zijn hoofd legde op een steen. Toen droomde hij; hij zag de hemel opengaan en hij zag een lange ladder, een lange trap, die tot buiten het gezichtsbereik verder steeg, en daarlangs gingen geesten op en af. Men heeft daarvan gemaakt: "Hij zag de poorten des hemels open", maar ... dat heeft men ervan gemaakt. En is het niet zo dat in de Middeleeuwen een bekende anecdote was: "God gaf de mensheid de profeten; de duivel wilde niet achterblijven en hij schiep de theologen"? Het is een bittere waarheid misschien, maar door de uitleg, de kunstmatige, vervolkste, verdogmatiseerde uitlegging die aan al deze dingen wordt gegeven, gaat zoveel van de werkelijke essence van de esoterische kracht, die ook in deze gelijkenis en verhalen gelegen is, teloor. Jakob sluimert. Waarom moet Jacob slapen met z'n hoofd op een steen? Heeft men daar wel eens over nagedacht? Waarom niet ergens anders? Waarom niet - in zo'n land waar de gastvrijheid toch algemeen bekend is - ergens in een huis, of als die er niet zijn, ergens aan het kampvuur van een paar herders? Waarom eenzaam? Waarom rust hij op een steen? Dat betekent ontbering, dat betekent zelfs ongemak, lichamelijke onprettigheden. En het eigenaardige is, dat hij zijn hele leven maar één keer deze droom mee kan maken, op het ogenblik van een in dit verhaal voorgestelde onvrijwillige ascese, in een toestand van ontbering. Is dat zo vreemd? Ach nee! Wat doet de mens die, onverschillig in welk geloof hij leeft, in welke richting zijn streven zich beweegt, wanneer hij in zich de behoefte voelt om de waarheid en de kracht van de geest in zich door te voelen werken? Dan zet hij dat lichaam opzij, dan pijnigt hij het misschien zelfs; in ieder geval ontzegt hij het al deze gemakken die een beroep doen op de lasten van het leven. Ja dan, dan kan het hogere doordringen in de mens. Geloof me, geen mens kreeg de gaven van zien, van begrijpen, van profeteren, wanneer niet daaraan vooraf is gegaan een bitterheid en lijden. Zo'n mens kan uit het volle leven komen, die kan genoten hebben aan alle kanten, maar dan moet er toch ineens iets bitteres geweest zijn, er moet ontbering geweest zijn, lijden, verlies, nood, ja, soms zijn zelfs de schaduwen des doods nodig voordat een mens kan zien. Maar goed, Jakob ziet; hij ligt en zijn geest breekt vrij uit dat lichaam, laat alle lusten en gedachten achter zich en aanschouwt. Wat? Een trap, een ladder die naar de hemel reikt. Weet U, de mensen hebben onbewust de symboliek van die ladder toch wel begrepen, want wanneer er een oneindige ketting is die steeds opstijgt en opwaarts brengt, om dan weer neer te dalen, dan noemen ze dat een Jakobs ladder, in een onbewuste herinnering aan dit droomvisioen, be-

schreven in het Oude Testament. De ladder die Jakob ziet is de ladder der materie. Hij ziet de stofwereld in al haar geledingen, hij ziet haar, gaande tot in een oneindigheid. Hij kan niet zeggen waar het afgelopen is, hij weet alleen: het gaat de hemel in, het gaat omhoog, en ver, ver zie ik licht, maar zelfs daar gaat die ladder nog door, die trap. Wonderlijk iets, want wie Uwer kan mij zeggen waar de materie, de volmaking bereikt hebbende, zich sublimeert tot iets anders? Is eigenlijk het menselijk lichaam ook niet zo'n Jakobs ladder? Is dit ook niet een trap die U gegeven wordt waarlangs gij verder gaat en verder? En dan komt het ogenblik dat Uw geest verder moet schrijden dan die ladder mogelijk maakt. De ladder keert terug, het is een Jakobs ladder zoals de mensen die ook gebruiken. Het lichaam keert terug naar de aarde en zal te gelegener tijd daaruit weer opstaan om opnieuw te zijn een ladder voor de geest. Wonderlijk dat de mens dit aan heeft gevoeld, dat hij begrepen heeft dat een oneindige ladder en Jakobs ladder identiek zijn. Waarom dan niet verder gegaan? Waarom dan niet gezegd: "dat is de wereld van de stof"? De ladder die Jakob zag was de materie, de stof, verzinnebeeld in een oneindig aantal treden en vormen, opwaarts strevende tot een volmaking en een bereiking die niet te overzien is. Dat werd er in dit visioen met de ladder bedoeld, maar ware dit alles geweest, was dit alles, alles wat er voorstelbaar was wat in dit visioen behouden was, dan zou het van generlei waarde zijn. Wat ziet Jakob nog meer? Hij ziet ongetelde lichtende geesten op en af gaan. Waarom niet alleen op? Dat zou toch logisch zijn, omdat alles toch naar God streeft? Waarom dan ook in de tegenstelde richting lichtende krachten? Nu we daarover gaan denken, zitten we vóór we het weten in het probleem van goed en kwaad, van God en duivel, want die geest die afgaat is niet de gavenbrenger, de engel die cadeautjes uit komt delen, die men zo graag wil zien daarin. Die ladder is niet alleen de verbinding tussen hemel en aarde, dat is geen gewone ladder: dat is stof. Hoe moeten we dit dan zien? Allereerst natuurlijk, de geest die opgaat is begrijpelijk. Ook in de mens zal op een gegeven ogenblik die geest bewust ontwaken, de lichtende kracht die reeds geborgen in U allemaal, die zal op een gegeven ogenblik ontwaken, losbarsten, als een lichtend vuur zult ge ook verdergaan langs die trappen van materie, tot in de fijnste vorm, totdat er is kracht, kracht en niets dan kracht. En nog zult ge verdergaan, lichtend in Uw bewustzijn van het goddelijke. Dat is begrijpelijk. Maar, naar beneden toe? Waarom naar beneden toe? We zouden het kunnen begrijpen, wanneer men daar werklieden naar beneden zag komen om aan een bepaalde treê wat te schaven en te veranderen. Te weten dat er geesten zijn van groot vermogen en kracht die op de materie werken en helpen haar vorm te bepalen, goed, maar die gaan toch niet de hele ladder naar beneden, die verdwijnen toch niet daar beneden ergens? Zou ons dit misschien aanleiding kunnen zijn om aan te nemen dat, de goddelijke ladder der materie beschouwende, er eigenlijk geen boven en beneden is, dat het boven van Jakob, de hemel van Jakob, niets anders is dan de hemel gezien uit Jakobs standpunt? Wanneer dit zo is, dan zouden we verder kunnen concluderen dat de gehele wereld bestaat uit twee leefrichtingen, het zijn: de richting die wij, zoals wij daar allen gaan en zoals wij daar de waarheden en wegen van kennen, beschouwen als de weg die opwaarts voert, de weg die, door bewustwording, inzicht, zelfverloochening en naastenliefde komende tot vertrouwen, overgave en geloof, de mens leidt tot een bewuste éénwording met het goddelijke. Ja, maar dat zijn dan de menselijke wezens, maar wat zijn dan die anderen die daar teruggaan? Zijn dat dolende krachten, moeten we dat zien als satanische machten of zoiets, of zouden we misschien - en ik geef het U in overweging, mijne vrienden, om daar eens over na te denken - zou het misschien kunnen zijn dat datgene wat gij duivels noemt, wat gij satanisch en demonisch noemt, uiteindelijk niets anders is dan een leefrichting voor wie het beneden van Uw trap eigenlijk boven is, die niet, zoals gij, gaan van de minstgevormde tot de meestgevormde, om vandaar weer te komen tot de essence, maar die uit de essence komende de gevormdheid onmiddellijk bereiken door de grootheid van hun gedachtenkracht en terug moeten gaan totdat ze dit vormbewustzijn, uit hunzelf geboren, verloren hebben in de chaos? Wanneer wij Jakobs droom op deze wijze trachten te analyseren, dan is er eigenlijk een ontstellende ontdekking in ons, dan komen we tot een bewustzijn dat er geen kwaad is. Er bestaat geen kwaad, er bestaat geen duisternis en geen leed, maar datgene wat tegengesteld aan onze ontwikkelingsgang zich beweegt door de goddelijke schepping, dat is voor ons demonisch. Zo zijn ook wij de demonen voor de anderen die naar beneden streven. Ontstellende ontdekking. Demonen, de duivels, ja, de meesters van de onderwereld zijn lichtende krachten in hun eigen rijk, want ze zijn groot en ze zijn sterk en ze zijn machtig en ze bedoelen het goed, want zij streven naar hun boven, naar het eind van de ladder, dat ook is: God. En daarom zijn deze machten voor de mens zo gevaarlijk, voor de geest zo schrikwekkend. Indien ze werkelijk kwaad waren zonder meer, ach, dan zouden we er mee klaar kunnen komen, dan zou men kunnen zeggen: "goed moet kwaad overwinnen", dan zouden we buiten onszelf de verdedigende keten zó kunnen sluiten, zó de magische cirkel trekken, dat er

geen sprake meer zou zijn van een demon die ons aan kan raken en aantasten of verleiden, maar deze krachten streven vanuit hun standpunt naar het goede, en al datgene wat ze verwant in ons erkennen dat bevorderen ze, niet uit kwaadwillige lust alleen maar, maar omdat dit voor hen het goede, het schone is, omdat ze proberen uit wat in ons lelijk voor hen is, te ontwikkelen wat schoonheid. En daarom, wee de mens, wee de geest die zich laat verleiden tot een aarzelen tussen licht en duister, want uiteindelijk zal hij uiteen gereten worden, zal zijn verlangen hem overleveren aan deze andere weg; en ware hij in staat rechtsonkeert te maken en te zeggen: "ik ga terug met U, gij duisterlingen", dan ware het misschien nog niet zo verschrikkelijk, maar in ons allemaal, zoals wij hier zijn, geest en stof gelijk, in ons zit de stuwende kracht naar licht, wij kunnen niet omdraaien, wij kunnen niet van ons boven en beneden en van ons beneden een boven maken, dat kunnen we niet, daar zijn we niet op ingesteld, dat is ons onmogelijk. Daarom moeten we verdergaan op onze eigen weg. Maar als we dan verder moeten gaan op onze eigen weg, dan leert ons dit beeld: wij mogen nooit en te nimmer vertrouwen op verdediging tegen het kwaad buiten onszelf; wij mogen nooit en te nimmer zeggen: ach, het is zo schoon te verblijven, het is zo schoon te verpozen; morgen de arbeid, vandaag wil ik de geest rust laten en leven in lust en vrolijkheid en vreugde. Wij mogen niet zeggen: "voor heden wil ik één keer het duister mij laten benaderen"; wij mogen niet zeggen: "ik heb met goede daden een wal rond mijzelve opgeworpen, totdat ik ben geworden een fort van goedheid en goddelijke kracht", want ook dat, dat is niet waar, dat hindert niet, dat helpt niet. Dat zou helpen als de kracht des duisters een werkelijke duistere kracht was, maar ze is evenzeer Godegeboren. Voor ons is ze vernietiging en ondergang, maar in zichzelf is zij licht, ander licht, licht dat wij niet mogen en kunnen bevorderen. Ja, dan blijft er nog maar één verdediging: in onszelve al datgene dat nog verwantschap heeft met dat licht, voor ons een hinderpaal om te stijgen, uit te roeien, meer en meer onszelf te beheersen, niet te trachten een ander te helpen door hem te regeren, maar alleen onszelve voortdurend beheersen, niet op onnatuurlijke wijze - beheersen door ontzegging is veelal geen verdienste - maar beheersen zonder meer, meester zijn van de lusten, meester zijn van een vermoeidheid, meester zijn van de rijzende toorn, heerser zijn in eigen huis. Dat is de zware taak, maar het is de enige verdediging tegen kwaad, wat voor ons zijn de krachten van het boze, van het duister en van het lijden. Waarom lijden onze broeders in de duistere sferen? Omdat zij niet kunnen aanvaarden de wereld Gods en niet kunnen aanvaarden de wereld Gods die daar voor ons beneden ligt. Uit elkaar getrokken door die twee dingen, leven zij in een vormwereld die hun tot een kwelling wordt; zij verlangen naar het licht en zij kunnen niet prijsgeven de chaos. Dat is hun vloek. Laten we oppassen dat het ons toch niet gebeurt, vrienden. Laten we dan toch maar liever, liever onszelf beheesteren; laten we zorgen dat wij niet alleen zijn dienaren in de naastenliefde van anderen, maar voor alles: meesters der lusten in ons. Wie dat kan, die draagt in zichzelf reeds het grote licht en die is onaantastbaar, die bereikt het einddoel, die is een lichtende fakkel die voorgaat op het duistere pad, duizenden, misschien miljoenen anderen. En degeen die zich niet beheerst en die het zo goed wil en het zo goed verlangt, wat dan, wat daar dan mee? Ach, die blijft aarzelend op één trede; hij zal misschien 10, 20, 30 keer weer diezelfde trap opklimmen; hij zal het eindpunt bereiken, dat is zeker, maar pas wanneer hij zich beheerst, wanneer hij meester is in eigen huis. En daarom, vrienden, wanneer we die overpeinzing gaan besluiten, laten we ons toch vooral ervan bewust zijn: niet wat de wereld buiten U zegt of doet, niet wat de wereld van U zegt, hoe zij U ziet, is van enig belang voor Uw waarde; Uw werkelijke waarde is gelegen in Uzelve; dat wordt niet beheerst door Uw schoonheid of door Uw rijkdom, maar alleen door de kracht die gij bezit om Uzelve te beheersen en als meester van Uzelve heerser over eigen lust en denken, te gaan door de wereld als een schenker, als een geefster van dat meest kostelijke dat er bestaat in de gehele schepping: de onzelfzuchtige naastenliefde, die helpt en troost en niet vraagt "waarom?" en niet vraagt naar een loon, verdraagzaam tegen een ieder, ook tegen de machten des duisters zelfs, maar zich voorhoudende dat er slechts één weg is die men kan gaan, de weg des lichts die U in werd gelegd als taak en belofte op de eerste dag dat de schepping gewerd. En daarmee dank ik U voor Uw aandacht en geef ik het medium vrij.

De ORDE DER VERDRAAGZAMEN houdt haar bijeenkomsten iedere Vrijdag (8 uur) in het Gebouw "K E N U Z E L V E N", de Ruijterstraat 41, D E N H A A G.
Bezoekt deze regelmatig en introduceer zoveel mogelijk vrienden en kennissen, voorzover zij althans serieus van ons werk willen kennismaken.

Goeden middag vrienden,

Vrienden, in het begin hebben we de zuivere wijding gehad en het is nu verder aan U om te bepalen hoe we verdergaan. Ik zou zeggen: laten we niet overgaan tot het vragenstellen enz., dat past niet in het karakter van deze bijeenkomst,

- maar als U er aardigheid in heeft om een bepaald onderwerp te behandelen, onverschillig van welke aard, dan wil ik dat graag voor U doen.
- x Mag ik dan het volgende vragen: Is U iets bekend over de Orde van de Manicheëen en kunt U ons daar het een of ander over vertellen? Weet U wat ik daarmee aanduid?
- Ja, ik begrijp wel zo'n klein beetje waar U naartoe wilt. Dan zal ik U meteen vertellen: we gaan er niet al te ver opin vandaag, hoor; ik blijf een klein beetje aan de oppervlakte zweven. De Manicheëen, dat is eigenlijk oorspronkelijk een volksstam geweest en deze volksstam die leefde onder zeer eigenaardige verhoudingen, zij leefde n.l. aan een randgebied van een woestijn, en ik weet niet of U wel eens gehoord heeft over die volkeren in de woestijn, maar de ontzettende afwisseling van temperatuur, de ontberingen ook, die er aan zo'n leven verbonden zijn, maken deze mensen gevoelig voor dingen waar een ander nu eigenlijk zo'n beetje afstand van doet. Nu gebeurde het dan, dat bij deze stam der Manicheëen enkele, we zouden tegenwoordig zeggen: profeten, terechtkwamen; U zoudt ook kunnen zeggen: "Wijzen uit het Oosten", en deze mensen waren eigenaardig genoeg van geheel verschillende stammen. De één was een Jood, de tweede was een Brahmaan van de hoogste kaste en de derde was een Neger, een Nubiër, zoals dat gezegd werd vroeger, en hij kwam daar uit de buurt van de Kongo, iets waar op het ogenblik ook nog de bakermat eigenlijk is van een bepaald soort van magie. Deze drie nu, hebben zich daar gevestigd bij deze stam, en langzamerhand scheidde zich daaruit af een groepering die geloofde aan een bepaalde levenskracht. Dat is ook alweer eigenaardig; het kleinood van de Tibetaanse Boeddhisten is volkomen gelijk aan de levenskracht waaraan zij geloofden. En hierdoor ontstond een gemeenschap die - als stam levende nog steeds - een esoterische geheimschool in haar midden sloot, en welker gehele leven bepaald werd juist door deze oudsten. En op dit ogenblik horen we dan van het in verschijning treden van Manu. Een Manu is een gezondene; hij schijnt een ingewijde van de hoogste graad te zijn geweest en heeft daar deze geheimschool eigenlijk eens stevig op pootjes gezet. Wat gebeurde er toen? Deze groep der Manicheëen werd langzaam maar zeker tot iets anders dan een gewone stam; het werd een gemeenschap waarin leden uit alle verschillende stammen werden opgenomen. Men leefde in dorpen, maar bij elk dorp stond een soort klooster. Ook al weer aardig om dat even meteen te vergelijken. U weet misschien dat in de Tibetaanse beschaving er kloosters zijn die een groot gedeelte van hun monniken buiten de muren hebben wonen; die zijn gewoon getrouwd, zij drijven handel etc., maar roept het klooster, dan komen zij. Zij zijn verplicht eens per jaar tenminste drie maanden binnen de kloostermuren in afzondering door te brengen en ze zijn eraan onderdaan. Iets dergelijks zien we bij deze Manicheëen. Zij hebben dus een normaal leven, maar op een bepaalde tijd zonderen zij zich af. Zij kennen in deze beginperiode ontzettend veel grot- en rotstempels; die zijn betrekkelijk primitief van structuur, het is geen tempel met een altaar of iets dergelijks, maar je vindt daar dan over het algemeen wel in een zekere spiegel, en ja, vindt U het erg als ik verder ga met de vergelijking? Ik heb gezegd: ik blijf aan de oppervlakte, hè? Er bestaat op het ogenblik nog een tempel, die noemen ze de tempel van de wereld, en in deze tempel van de wereld is nog zo'n oude spiegel. Het is een metalen spiegel, en U begrijpt, dit metaal dat werd op een zeer bepaalde wijze verwerkt. Nu is de eigenaardigheid: in deze spiegel werd versmolten kwarts en zand plus een heel klein gedeelte potas, en daardoor ontstond een spiegelend oppervlak met bepaalde reflectievermogens van een speciale kwaliteit. Nu vertelt men dat heden ten dage nog degenen die binnengaat in deze tempel der wereld, de wereldgeesten kan aanschouwen. Dat is niet helemaal juist, maar het komt dan toch wel daar op neer dat, juist door dit eigenaardige reflectievermogen van deze spiegels, die betrekkelijk groot zijn, het mogelijk is om bepaalde gedachtenbeelden daarop als een soort reflectie waar te nemen. Het is een schaduw die zich vormt, en de werking is dus ongeveer als die van een kristal voor een helderziende, alleen met dit verschil dat bij zo'n spiegel een gemeenschap, die desnoods ettelijke duizenden kan bedragen, deel heeft aan dezelfde waarneming, hetzelfde helderziende beeld ziet en dezelfde daarbij horende klanken verneemt. Om nu terug te komen: deze spiegels waren dan wel de hoofdzaak, en uit deze spiegels is dan later gekomen het bekende spiegelbeeld van: ken Uzelve. Dus U ziet hoe dat allemaal vervlochten zit door de eeuwen heen en hoe die symbolen vaak verloren gaan en toch op een of andere wijze weer blijven bestaan. Nu was het zo, dat deze Manicheëen van deze spiegel gebruik maakten om hun gezamenlijk bewustzijn te projecteren in deze spiegel, waardoor een gemeenschappelijk resultaat werd bereikt, welks esoterische betekenis ver lag boven de gemiddelde bekwaamheden van de eenling. Het is dus een Orde die geestelijke deling kent, zij deelt de geestelijke kennis middels dit hulpmiddel. Verder zien we dan in zo'n grot praktisch niets als wat stenen die als zetel bestemd zijn. Deze Manicheëen die hebben verder bepaalde gewoonten aangenomen in de loop der tijden, zij zijn - omdat ze natuurlijk bij hun tempels in de buurt blijven - geworden tot landbouwers, hebben een zeer bescheiden landbouw - een

primitieve gerst is wel hun grootste oogst - en hebben zich er helemaal op gericht om slechts dit te gebruiken; alle gegiste of gerezen baksels, dranken etc. worden verworpen, "die zijn niet goed meer", zeggen ze, "we moeten het hebben zoveel mogelijk zoals het uit de natuur komt". Zo beginnen zij een leven dat men misschien hier zeer streng vegetarisch zou noemen, niet uit vegetarische principes oorspronkelijk, maar meer uit noodzaak. Later ontdekken ze echter daar de grote waarde van en zo komen zij dan tot een leven waarbij de wetten van Manu eigenlijk niets anders meer zijn dan een normale bevestiging van wat ze al kennen, overigens in overeenstemming met de Joodse wetten van Mozes; er is ook niet veel verschil tussen. Hebt U wel eens de gelijkenis bekeken zo? De wetten van Manu, de wetten van Seuchon en de wetten van Mozes, die zijn eigenlijk gelijkkluidend wanneer je de betekenis daaruit gaat lezen; dat zijn wereldwetten. Wat gebeurt er nu verder? Deze Manicheën zijn zeer goede waarnemers van de sterren. Ook al weer, ze leefden in de woestijn waar een sterrennacht vaak een wonderbaarlijke schoonheid heeft. Het lijkt of de sterren, bij wijze van spreken, bindebaarlijk zijn; ze bewegen zich vlak bij je en wanneer je daar in zo'n woestijn staat onder zo'n grote hemelkoepel, dan is het eigenlijk of dat je ergens op een plateau midden tussen de sterren staat. Geen wonder dat ze uitstekende astrologen worden en sterrenkenners. Wat dat betreft zijn zij zelfs sterker m.i. dan de bekende Chaldeëen van Ur, die overigens pas leefden toen Ur al zo'n klein beetje versleten begon te raken. Nu is dan verder hierdoor begrijpelijk dat zij een inzicht krijgen in de verschillende gebeurtenissen in het Al en dat zij daar op hun eigen wijze, symbolische uitlegging aan gaan geven. Wanneer wij spreken over Kabbala, dan komen we heel vaak terecht op de rode Adam, op de levensboom, nietwaar, op de vier dieren etc. Deze kenden de Manicheën ook en ze kenden de oorspronkelijke betekenis ervan. Zij vestigen zich langzamerhand ook in het Nijldal, en daar de vruchtbaarheid opzoekende, nadat er eigenlijk al sprake was van een zeer hecht gevormd Egyptisch Rijk. Ze worden daar ook met rust gelaten en zij hebben zelfs een medewerking, een zekere medewerking van de priesters van verschillende tempels. Het is eigenaardig dat vooral de tempels van Ptah, dat die erg vriendschappelijk tegenover de Manicheën zijn en dat zelfs de Manicheën omgekeerd aan deze afgodendienaars - wat deze mensen toch zijn volgens hun begrippen - bepaalde orakels verstrekken, waar ze dan hun eigen aanzien mee kunnen vergroten. We kunnen nog verder gaan. De Manicheën gaan ertoe over om de wetten van Manu op te stellen; ze zijn dus niet alleen meer de openbaring, maar ze worden tot een geopenbaard schriftuur. Daarbij komen verschillende geheimen die de Egyptenaren van hen geërfd hebben als o.a. die bekende tafelen, die ook wel toe worden geschreven aan Ptolemaeus, maar oorspronkelijk van veel vroegere oorsprong zijn, waarin dan een groot aantal geheimen omtrent geneeskunde e.d. zijn vermeld en die, als we historisch de zaak nagaan, waarschijnlijk overeenkomen met de tafelen van Hippocrates. Ik vertel U nu zo het een en ander over al deze mensen, maar ik heb eigenlijk een ding nog vergeten erbij te vertellen; ik had n.l. oorspronkelijk moeten zeggen: deze stam was van Semietische oorsprong. Weet U, dat is erg belangrijk, want de Joden waren ook Semieten en daardoor waarschijnlijk zien wij dan ook later, dat deze Manicheën een zeer sterke invloed hebben op bepaalde richtingen in het Joodse volk. Het komt zelfs zover dat, vooral in de eerste tien boeken van het Oude Testament, heel vaak Manichese symbolen, soms half verstaan, maar toch zuiver Manichese symbolen en legenden worden overgenomen. En nu heb ik dan zo'n beetje verteld wat Manicheën dus eigenlijk zijn. Ik hoop dat het naar Uw voldoening is zover.

x Tot zover zeer zeker.

- Dan wil ik er even op ingaan wat eigenlijk de hoofdgedachte is van de Manicheën. De hoofdgedachte van de Manicheën is deze: Er bestaan twee centra voor alles, niets is één, maar alles is tweeheid, elke kracht in het Al heeft haar tegenwicht. Zo kunnen wij niet zeggen "goed" en wij kunnen niet zeggen "kwaad" - dat is een heel bekende klank, vindt U niet? - we kunnen niet zeggen "goed" en we kunnen niet zeggen "kwaad", maar ergens tussen deze uitersten zoals wij ze erkennen ligt de werkelijkheid. Zo gaan zij uit van de onwerkelijkheid als verschijningsvorm en komen dan tot de gradatie daarin waarbij o.a. de Manicheën de eersten zijn die komen tot een aanvaardbare indeling van de sferen. Zij zijn verder betrekkelijk ver gevorderd in het onderzoek van de bekende cirkelgang der dingen, waarbij zij als, ik geloof wel de eersten, ertoe komen om vast te leggen en zelfs in steen uit te beitelten, verschillende malen de levensgang van de mens, waarbij deze wordt genomen van de hoogste sfeer, dus de bekrachtigende sfeer, via bewustzijns-sferen tot mens en weer omhoog. Verder zijn zij in staat om de levenskracht zover te bepalen dat zij, onder de wetten van Manu werkende, in verschillende gevallen inderdaad een heropstaan van doden of z.g. doden tot stand weten te brengen. Zij doen veel wonderen en de groten onder hen zijn in het bezit van een zeer sterk hypnotische kracht. Zij gebruiken die in hoofdzaak echter

om de mensheid te helpen. Zij hebben in deze tijd een bijzonder sterke invloed ook op verschillende woestijnvolkeren en wel speciaal de volkeren van Arabië. De veredeling en de eerste stoeterijen van paarden zijn zeer waarschijnlijk te danken aan sterk Manichese invloeden, zodat, wanneer U vandaag nog een Arabisch raspaard ziet, U voor Uzelf moet zeggen: hé, daar hebben deze Manicheëen ook aan meege-werkt. Ook het z.g. koningskoren uit de tijd van de Pharao heet te zijn - ik durf het niet met zekerheid te bevestigen - een product van Manichees doorzicht en ijver. Verder is opvallend dat de Manicheëen kennen zekere wetten van mutatie. Het is opvallend dat zij bovendien een zeer sterk verband kennen tussen de mens en de aarde, iets wat later bij de Chaldeëen sterker tot uitdrukking komende, wordt verzinnebeeld door de gekarnde aarde waar uit één materie alles ontstaat, aan de andere kant werkende, en m.i. iets juister in Manichese zin op de latere Kabbalisten voor de Joden het eerste beeld van de rode Adam doet ontstaan, dus waarbij een Manichese leerstelling door de Kabbalisten wordt overgenomen. Wij hebben dan verder te maken met deze mensen wanneer de Joden eenmaal uittrekken uit Egypte - niet vóór die tijd - dus na de ballingschap in Egypte, waar zij een sterke invloed uitoefenen op religieuze gebruiken. Het aanvaarden van bepaalde heilige getallen is niet te allen tijde van Egyptische oorsprong, waar men andere getalswaarden ook kenden, maar zoals b.v. de zeven als getal van licht, dat is een zuiver Manichese aanvaarding. Verder hebben zij een grote invloed op de Adonai-vereerders en blijven later nog zeer sterk invloed houden in de stam der Leviëten, waarvan bekend is dat daaronder verschillende ingewijden in deze wijsheid geleefd hebben. De Manicheëen zelf als stam blijven tot ongeveer 800 à 900 v. Chr., daarna gaan ze teniet. Echter de gedachte als esoterische school blijft voortbestaan, krijgt een buitengewoon sterke uitdrukking ongeveer een 70 à 80 jaar n. Chr. tot ongeveer 200 n. Chr. o.a. in Alexandrië. Vandaaruit blijken deze Manichese scholen en leerlingen daarvan, ook nog invloed te hebben bij de Grieken, en het is eigenaardig dat hun invloed niet zo sterk voelbaar wordt in Athene alswel in het bekende tegendeel, in Sparta, waar men dus een zeer strenge leefwijze aanhoudt. Alleen met de doelstellingen waarmee het gebeurde, zullen ze het wel niet helemaal eens zijn. In Sparta heerst dan ook nog de gemeenschappelijke tafel, waar ieder stamlid, of in dit geval elk burger van de stad, recht heeft om aan te zitten. En dat is nu een gebruik, dat hebben die oude Manicheëen ook, en wanneer we in deze tijd terug willen gaan tot sommige stammen die nog leven in de Karakorum, dan vinden we daar precies hetzelfde; daar zijn dus maaltijden die worden door allen tezamen bekostigd en tenminste eens per twee dagen daar neergezet, en iedereen die behoefte heeft om zich zat te eten en het zelf niet kan betalen of door taken voor de gemeenschap niet in staat is geweest voor zijn eigen oogst te zorgen, die kan daar eten. Verder ook een deling van arbeid, dat is dus een Manichees principe. Eigenaardig is, dat sommige van de uitingen, zoals die bekend waren in hun kloosters, vandaag aan de dag weer leven in een Christelijke Orde, die men wel noemt: Trappisten. Dan verder kunnen we nog even aanhalen, dat hun leerstellingen nog sterk leven in verschillende z.g. besloten esoterische genootschappen en we kunnen daaronder noemen bepaalde richtingen van de Rozenkruisers; we kunnen daaronder noemen zeer zeker ook de Vrijmetselarij, verder bepaalde Katholieke Orden die zich daar heel sterk mee bezighouden. Aan de andere kant hebben ze ook invloed op bepaalde Brahmaans-Hindoeïstische leerstellingen en hebben ook daar vandaag aan de dag nog wel iets te zeggen met hun denkbeelden. Men gelooft niet bij ons, dat deze Manicheëen helemaal ten gronde zijn gegaan, m.a.w. er wordt geloofd, dat afstammelingen op een andere manier van deze oude scholen ook vandaag aan de dag nog leven en noemt zelfs verschillende meesters die daaruit zouden zijn voortgekomen. Nu, en dan heb ik U een heel aardig overzicht ervan gegeven, geloof ik.

- x Het is werkelijk zeer interessant; ik dank U wel.
- x Komt er geen verbreiding van die leer hier in de toekomst?
- Dat geloof ik niet. De Manichese leer is in haar eigen beslotenheid van betrekkelijk grote volmaking, maar zij is alleen begrijpbaar en alleen van toepassing voor diegenen die zich ook aan een zekere lichamelijke onthouding onderwerpen. Zij is bovendien vooral gericht op diegenen die veel in de vrije natuur leven. Het is dus een esoterische richting die gebaseerd werd oorspronkelijk op de eenzaamheid van deze stam, dat moet U niet vergeten. Het kon daaruit geboren worden, maar het moet ook op deze wijze in stand worden gehouden, en zij lijkt mij persoonlijk voor stadbewoners b.v. niet bevattelijk genoeg meer; en daarom zullen zich daar ook niet veel mensen er geheel aan kunnen geven. En het gevaarlijkste met dergelijke dingen is dan altijd dat degenen die er een heel klein beetje mee experimenteren, maar er niet toe komen zich aan een dergelijke leefwijze als vooromschreven, over te geven. Dat is het grote gevaar.
- x En zo althans die Manicheëen geen verder voortbestaan zouden hebben - hoewel wel de krachten, dat geloof ik wel - hebben ze dan in de toekomst nog een taak aangewezen gekregen of op zich genomen?

- Er is niet gezegd dat ze geen voortbestaan hebben, maar geen uitbreiding.
- x Dan druk ik mij verkeerd uit, ik bedoel dat in de tijd van de evolutie de Manicheëen zijn geweest als een hulpbrug waaruit mogelijk een andere benaming van een of andere esoterische richting uit voortkomt. En dat heb ik op het oog met: hebben zij voor de toekomst nog iets op zich genomen of wordt hun dat opgelegd om, voor laten we zeggen een nieuw wortelras - ik wil dan een beetje meer in de eeuwigheid spreken - eventueel pioniers te zijn?
- Ja, kijkt U eens, dan komen we hier in een heel andere theorie terecht. Dan moeten we dat even heel goed begrijpen. Dan zullen de Manicheëen ongeveer worden voor het nieuwe wortelras, wat volgens deze zelfde stelling de maanengelen zijn voor de aarde van het ogenblik. Dus dan heb ik het heel kort beantwoord, maar toch duidelijk genoeg, hoop ik.
- x Het was eigenlijk mijn bedoeling om van U daar a.h.w. een paar begrippen over te krijgen, wat een gedeeltelijke bevestiging van een eventuele individuele denkwijze is.
- Nu ja, nee, nu moet U het even heel, heel, heel kalmpjes nemen. Manicheëen op zichzelf dat betekent eigenlijk niets. We kunnen net zo goed spreken over de wijsgeren van het Oosten of we kunnen spreken over de mensen van het Westen, over de priesters, de goede priesters van het Christendom enz. , en dan zoudt U ook met hetzelfde recht kunnen vragen: hebben zij een taak? Hun taak aller-eerst is zichzelf te verheffen de tweede taak die ze hebben dat is: door hun verheffing van zichzelf ook de wereld te verheffen, dus zelve grote krachten verwervende te helpen de lasten der wereld te dragen, opdat deze lichter worden. En dat is de taak geweest der Manicheëen en dat is de taak van ieder mens die bewust is of bewustwording aanstreeft. En dat geeft ze dus geen enkel voorrecht... geen enkel voorrecht en geen enkele voorkeur. Wanneer ik dus zeg: "ze hebben een taak als de Maanengelen, bedoel ik dus dit: de bewusten onder hen zullen, wanneer de verandering die op het ogenblik op de wereld gaande is voleind is, niet meer op aarde terugkeren, maar ze zullen uit de geest zeer zeker een inspirerende werking voortdurend op zo'n ras uitoefenen, opdat het niet terugvalle beneden een bepaalde trap van beschaving en opdat zekere geestelijke waarheden ook bij zo'n nieuw ras zullen blijven voortbestaan. Dat is eigenlijk de hele kwestie. Nu, vrienden, ik geloof dat ik daarmee eigenlijk voldoende heb gezegd. Of is er iemand die er nog wat over vragen wil?
- x Ja, ik wilde nog vragen: U hadt het over maanengels.
- Maanengelen, ja. Kijkt U eens, nu komen we natuurlijk weer een klein beetje... Het is niet maanengels hoor, op de maan wordt nog geen Engels gesproken. (Gelach)
- Het is maar een aardigheidje; neemt U mij niet kwalijk. Kijkt U eens, Maanengelen daar wordt over gesproken om deze reden. Dit is begrijpelijk dat levende wezens alleen onder bepaalde condities een zekere beschavingstrap kunnen bereiken. Dat begrijpt U, nietwaar? Het is ook begrijpelijk dat bij een vergroting van een planetair stelsel ofwel een afkoeling van de zon in dit planetair stelsel, deze beschavingsvormen zich sprongsgewijze naar andere planeten moeten bewegen en daarop ontwikkelen. Wanneer nu op een gegeven ogenblik dus b.v. de aarde door kou of hitte teniet zou gaan, dan zijn er een aantal wezens die hebben een zo voldoende bewustzijn geestelijk verworven, dat zij niet meer in de stoffelijke sfeer behoeven terug te keren, maar degenen die wel moeten incarneren nog, die nog naar die stof terug moeten, zullen dat doen daar, waar ze zoveel mogelijk gelijke omstandigheden vinden en wel bij voorkeur in de buurt van hun eigen moederland, de moederplaneet, en zullen dus vaak in hetzelfde zonnestelsel weer opnieuw leven op een andere planeet, daarbij helpen om een beschaving te bouwen. Deze ouderen nu blijven dan in een betrekkelijk lagere geestelijke sfeer nog, ze zijn nog niet grootmachtigen geworden, maar ze zijn wel wijzen geworden, en deze wijzen zullen dan natuurlijk trachten om broeders, die daar achtergebleven zijn, die daar opnieuw in die stof leven, te helpen en hen op te heffen, opdat zij ook bevrijd worden, maar dat doende rijzen zij zelf ook weer. En nu gaat er een legende - ik zeg zuiver: het is een legende, het is geen volledige waarheid - dat toen de aarde nog een gloeiende massa was, luna - dat is een onmogelijkheid, want luna is pas ingevangen nadat de aarde al een heel eind afgekoeld was en er al lang leven op aarde was - maar dat dus op luna mensen geleefd hebben. Dat stamt waarschijnlijk uit verschillende utopieën die in de jaren 1700 tot ongeveer 1860 verschillende malen geschreven zijn. En nu sprak men dan dus over de wezens die vóór deze wereld geleefd hadden en waarvan de resten op deze wereld geïncarneerd zijn of de Maanengelen, daarmee bedoelende dus die geestelijke sfeer van wezens, eens in de stof geleefd hebbende, die het dichtst staat bij deze aarde. Is het duidelijk?
- x Ja, ja, nu begrijp ik het, dank U.
- Nu, dan heb ik dat ook nog even opgeridderd, zo in het voorbijgaan, hè? En dan geloof ik, vrienden, dat ik verstandig ga doen om afscheid van U te nemen en dan het woord aan de laatste spreker van de middag te laten; ik mag niet meer zeggen "van de ochtend", want dat is niet juist meer. 251

VRAGEN, welke nimmer een persoonlijk karakter mogen dragen, kunt U schriftelijk inzenden aan het correspondentie-adres van de Orde der Verdraagzamen, de Ruijterstraat 80, D E N H A A G.
U zult dan te zijner tijd in de VRAGENRUBRIEK het antwoord kunnen vinden.

(Wij laten hier eerst een paar vragen volgen en de daarop gegeven antwoorden welke op 22 Apr. j.l. zijn behandeld doch toen wegens plaatsgebrek niet konden worden opgenomen).

- x Gaarne zou ik Uw mening horen over het volgende: een jonge vrouw, sensitief en, evenals haar moeder, zich bewust van de mogelijkheden op geestelijk gebied, verloor korte tijd geleden haar vader. Sindsdien voelt zij heel veel zijn nabijheid en is het zelfs voorgekomen dat hij, kennelijk inspiratief werkend, een aanwijzing gaf voor het vinden van een belangrijk papier. Sinds korte tijd echter krijgt zij bij de gedachte aan haar vader, de neiging om in trance te gaan. Tot dusverre heeft zij zich hiertegen verzet. Nu is mijn vraag: moet zij toegeven aan die neiging, aangezien het toch mogelijk is dat de overgegangene zijn vrouw en dochter met raad ter zijde wil staan?
- Het vraagt enige gedachte om een goed antwoord te geven zonder in een te persoonlijke verklaring te vervallen. Mij dunkt echter dat ik de volgende raad zonder enig gevaar uit kan spreken: Wanneer onder dergelijke, soortgelijke omstandigheden een neiging tot trance naar voren komt, drage men zorg dat dit niet tot werkelijkheid wordt, tenzij aanwezig zijn in de eerste plaats een zeer sterk en bovendien vertrouwd magnetiseur of magnetiseuze die in staat is om zo nodig het fluïde te verbreken en ernstige gevolgen, als bezetenheid e.d. te voorkomen, want men moet er rekening mee houden, dat andere krachten mede hand in het spel zouden kunnen hebben. In de tweede plaats lijkt het mij verstandig in een dergelijke kleine kring op te nemen een geschoold medium, zo mogelijk met een eigen beschermer, dat niet als medium fungerende, in een geval van kwaadaardige bezetenheid, eventueel als opvangplaats zou kunnen dienen, hierdoor de bevrijding van het niet geschoolde lichaam eenvoudiger en gemakkelijker mogelijk makend. U ziet dus dat een dergelijk iets niet van gevaar ontbloeit is. Ik kan er niet genoeg de nadruk op leggen, dat elke trance-toestand die zonder een vertrouwd en beproefd geleider gebeurt, t.a.t. gevaren in zich draagt, waar sommige geesten er prijs op stellen op deze aarde terug te keren, en in dit terugkeren dan tijdelijk of misschien zelfs voor goed de oorspronkelijke geest die het lichaam bewoont, bannen. Men moet dus altijd rekenen dat elke trance-toestand gevaarlijk is. Zelfs wanneer er een bekwaame leiding is, blijven de mogelijkheden bestaan voor ernstige uitputtingsverschijnselen, shock-verschijnselen, in het ergste geval zelfs dood of hartverlamming. Dat realiseert men zich vaak niet voldoende. Mediumschap is geen lichte zaak en men moet niet te licht oordelen over deze mogelijkheden. Ik kan mij voorstellen dat men de mogelijkheid gaarne wil uitbuiten en zien wat hiervan werkelijk terecht kan komen. Dan heeft men echter ook de verplichting te zorgen dat alle mogelijke voorzorgen getroffen zijn. Verder zou ik bij zo'n beginnend medium de raad willen geven te zorgen dat een opwekkende drank- dit kan zijn wijn ofwel b.v. sterke koffie - onmiddellijk na de trance-toestand kan worden genoten, om hierdoor het lichaam wat te activeren en al te grote vermoeidheidsverschijnselen althans tijdelijk te onderdrukken, zodat een herstellen van het normaal levensevenwicht mogelijk wordt. Dat laatste is een raad, die krijgt U er gratis bij; daar heeft U niet om gevraagd, maar het lijkt mij toch wel aardig om U die te geven. Daar vragen of commentaar op? (geen commentaar).
- x Ik ben door het betoog van de eerste spreker enigszins in de war gekomen. Ik kreeg onder zijn spreken het gevoel van een tweeledig bestaan, n.l. van de geest en van het stoffelijk bewustzijn. Ik dacht dat ons stoffelijk bestaan een voorstelling was van onze geest.
- In werkelijkheid - ik moet dit helaas zeer kort en krachtig uitdrukken - kunt U zich voorstellen dat er 2 levenscircuits bestaan, beide gebouwd uit dezelfde grondstof en werkend op dezelfde basis, met echter een verschillende ontwikkelingsgang. De eerste kunnen wij noemen "materie", de andere kunnen wij noemen "geest". Wanneer deze beiden elkaar in een grensgebied treffen en tijdelijk tezamen gaan in een ontwikkelingsgang, ontstaat wat wij noemen "leven". Het leven is dus nooit een eenheid van wezen, noch een schijnvorm van de geest, maar het is het samentreffen van 2 levensvlakken, waardoor bepaalde bewustzijnsomstandigheden ontstaan, die in zich reëel zijn. De vorm echter die het geestelijk bewustzijn en ook het stoffelijk bewustzijn daaraan wensen te geven, zal uit de aard der zaak door de beperking die beiden ervaren, afgezonderd zijnde van hun eigen levenssfeer tijdelijk, fictief blijken, zodat de waardendie ervaren worden, niet reëel zijn. Echter het zijn als zodanig moet reëel worden gezien en als een samentreffen van 2 waarden die zich later van elkaar scheidende, ieder zijn eigen ontwikkelingsweg verdergaat en zijne eigen bewustwording voortzet, volgens het plan en schema voor de speciale geardeheid van dit deel der schepping voorgeschreven, van de goddelijke weg. Is dit duidelijk en voldoende. Commentaar? (geen commentaar)

- x Wanneer een kindje is heengegaan en reïncarneert, weet de moeder dat dan als zijzelf heengaat? Er is altijd gezegd dat men elkaar terugziet, maar in dit geval kan het kindje de moeder niet opwachten.
- Ik geloof dat in dit geval de verbinding tussen moeder en kind evenzeer blijft gehandhaafd, mits deze binding, let wel, niet een zuiver dierlijke ware. Want wij moeten bij de verbinding moeder-kind, verschil maken tussen stoffelijke of dierlijke band, berustende op de stoffelijke emoties, voortkomende uit de voortplantingsdrang, en de geestelijke emoties, waardoor een geestelijke binding tussen beiden ontstaat. Was deze geestelijke binding aanwezig, dan zal de moeder, overgaande, zeer zeker ontvangen worden door iemand die haar onmiddellijk in contact brengt met het kind en zal zij vanuit haar nieuwe sfeer, zodra zij in staat is, vaak leidend optreden voor het geïncarneerde kind, dat haar dan ziet - in zijn stoffelijke vorm - als een vreemde beschermgeest, ofschoon in werkelijkheid een zeer sterke band aanwezig is. Is het antwoord voldoende duidelijk? Commentaar? (geen commentaar).
- x Zoudt U nog iets over de moederliefde willen vertellen?
- Zeer zeker, ik moet mij dan echter hiertoe wel beperken, want die vraag die vraagt wel enige tijd ter beantwoording. Het stoffelijk wezen heeft bepaalde impulsen die behoren tot de voortplantingsdrang. Hierbij zijn o.a. het op zinnelijke factoren gebaseerde contact tussen moeder en kind. Wij zien dan ook dat de moederliefde niet alleen bij de mens, bij de geestelijk bewusten voor komt, maar dat zij voorkomt op elk deel van het dierlijke en zelfs bij de onpersoonlijke moeders die wij b.v. in een mierenwereld zien op de voorgrond treden. Hier is het behoud en de voortplanting van het geslacht de drang die de moederliefde ingeeft. Wij moeten deze zeer scherp scheiden van het geestelijk contact. Dit wordt echter vaak reeds gelegd gedurende de periode van de zwangerschap. Wanneer de geest van het kind gelijk gericht is aan die van de moeder, zal een zeer innige geestelijke gemeenschap naast de dierlijke ontstaan. Deze geestelijke gemeenschap is het die bepaalt in hoeverre het contact later met het kind wordt opgenomen, in hoeverre van werkelijke liefde sprake is etc. Wij moeten de moederliefde dus wel degelijk weten te delen in haar bestandsdelen, waarbij bepaalde factoren zuiver sensueel genoemd kunnen worden, andere als delen van de geslachtelijke drang, andere weer als deel van de rasdrang, de drang van het ras om zichzelf te continuëren, terwijl de laatste factoren dan nog weer op stoffelijke basis gewoonte zijn. Men gewent zich n.l. aan iemand of iets, en zal door het voortdurend zorgen, een genegenheid daarvoor verwerven, die in feite niets anders is dan een gewoonte die door een voortdurend richten van de belangstelling op dit bepaalde punt ontstond. Zelfs de opvattingen bmtrent de moederliefde die in de gemeenschap heersen, kunnen vaak voor de z.g. moederliefde in dierlijke vorm mede aansprakelijk worden gesteld. Het geestelijk contact daarentegen is zuiver en edel en moet niet worden gesteld als een contact tussen moeder en kind in de eerste plaats, maar als een contact tussen twee gelijkwaardige geesten, waarvan aan de een is gegeven de andere te helpen gedurende zijn ontwikkeling tot stofmens, om dan alleen verder te gaan. En is dit contact gelegd en van waarde, dan hebben we inderdaad te maken met dat geestelijk contact dat t.a.t. over alle eeuwen heen, voortdurend weer deze beiden tot elkaar brengt en hen voortdurend tot beschermers van elkander zal maken. Is dit duidelijk genoeg?
- x Ja, dank U wel.
- Heeft men over dit laatste vraagje nog additionele vragen te stellen of opmerkingen te maken? Dat is niet het geval. Dan geloof ik er verstandig aan te doen thans het woord over te geven aan de laatste spreker die met "Het schone woord" de avond voor U zal besluiten. Ik dank U voor Uw aandacht. Ik wens U een gezegende avond verder.

(Wij gaan nu dan verder met het tweede gedeelte van de avond, na de pauze, waarin de "vragenrubriek" wordt gehandeld en waarin verder geen storingen voorkwamen. Onze vriend Henri, die deze rubriek behandelt, zinspeelt in zijn openingswoord op de storingen en het fluitend geluid uit het apparaat).

Goeden avond vrienden,

Het begin dat herinnerde mij eigenlijk een klein beetje aan een dominee en een geheelonthouder op een boerenkermis: feestfluitjes en een geërgerd gezicht. Maar nu gaan we op het ogenblik, hopelijk zonder muziek, verder met de VRAGEN-RUBRIEK. Ja, je moet maar een dichterlijke aard hebben. Maar kom, laten we ernstig zijn, zoveel tijd hebben we niet te verprutsen. Vragen. Persoonlijke vragen worden alleen in zoverre beantwoord als het volgens ons oordeel voor het algemeen nuttig en goed is. Voor de rest: begint U maar, dan zullen we kijken hoever of we komen.

- x Als ik het mij goed herinner, is er op een onzer avonden gezegd dat het hele-

maal niet iets was om trots op te zijn als een geest vele malen was gereïncarneerd. Vanavond is door de eerste spreker echter gezegd dat deze "oude geesten" behoren tot de bewusten. Zit hier niet een zekere tegenstrijdigheid in?

x Nee, dat vind ik nu helemaal niet. Het wordt vervelend om weer steeds met Pietje en Jantje aan te komen, laten we zeggen Sammie is blijven zitten en Sammie heeft niet goed geleerd, en dan komen al die nieuwe jongetjes erbij en Sammie weet het en Sammie is de baas. En Sammie werkt misschien niet hard en hij blijft nog een jaar zitten; dan weet hij het weer beter dan allemaal. Dan heeft hij drie keer in die klas gezeten; dan weet hij het beter dan iedereen. Vindt U het iets om trots op te zijn? Nu, om het dan zonder accenten en bijgeluiden naar voren te brengen: dat zo iemand bewuster is, dus meer kan weten dan iemand die pas op aarde is, dat vind ik heel normaal. Per slot van rekening, de een die is al een paar keer blijven zitten in de klas en de ander die begint pas voor de eerste keer. Ik vind het niets om er trots op te zijn, maar als zo iemand zich dan een klein beetje van zijn verantwoording bewust wordt, dan zou hij misschien die andere jongetjes die nu toch in dezelfde klas zitten, kunnen helpen om in ieder geval wél over te gaan en dan studeert hij vanzelf zelf ook wat beter. En zo zit het nu bij die bewusten die meerdere malen geïncarneerd zijn. Pot voor mijnheer. Dus geen trots, hè? Ik wou maar zeggen: geen trots, hè? Je hebt gelijk, hoor, het is gezegd, ja, maar zo zit het in elkaar. Dan gaan we maar verder.

x Ik vraag mij af: hoe staan de verzetshelden die op 4 Mei j.l. geëerd werden, er zelf tegenover nu? Begrijpelijk ieder naar zijn toestand in de sferen, maar globaal: is dit met hun goedvinding? Brengt het hen verder?

- Verder brengt het hen niet. Weet je wat het is? Wanneer ze werkelijk eerlijke verzetslieden waren, dan zijn ze in een lichte sfeer terecht gekomen waarschijnlijk, want dan hebben ze voor de mensheid alles geofferd wat ze offeren konden. Ik spreek nu niet over die broekjes die alleen maar avonturier waren en per ongeluk ook tegen de lamp liepen, "ik heb er ook tussen gezeten", maar de echte verzetslieden. Wanneer zij, die gevochten hebben voor vrede, wanneer zij dat zien moeten, elk jaar weer, hoe door sommigen hun dood wordt gebruikt voor een haatpropaganda, dan geloof ik niet dat ze er verder door komen, maar alleen dat ze er door lijden. Ik kan me voorstellen dat ze het prettig vinden wanneer ze geëerd worden, maar als dat eren gebeurt door een stel bloemen te laten sterven ergens op een plaats waar een standbeeld staat, dan denk ik niet dat het veel indruk maakt. Maar als de mensen om der wille van het verzet, desnoods op de eerste plaats degenen die slachtoffers zijn geworden van hun verzet, maar dan ook de andere mensen iets extra goed zouden doen, dan denk ik dat ze dat heel erg appreciëren. Per slot van rekening, het verzet heeft gestreden niet in de eerste plaats tegen een bepaald soort mensen, maar tegen een bepaald soort gedachten. Zij wilden een wereld waarin je vrij en gelukkig kon zijn; zij wilden een wereld waarin de een voor de ander in kon springen, de een de ander zou helpen wanneer het noodzakelijk was. Mij dunkt dat je de verzetsmensen op die manier het beste kunt eren en dat allerhand hysterische haatkreten voor hetgeen gebeurd is, waanzin moeten worden genoemd, zeker vanuit hun standpunt. Ik geloof zelfs dat de Joden die onder de wreedheden van de Duitsers gestorven zijn, er geen vreugde aan hebben wanneer een dergelijke gelegenheid of herdenking gebruikt wordt om nog eens heerlijk op die vuile rot-moffen te schelden of op die vuile landverraders. Ik geloof dat ze er alleen plezier in hebben wanneer de mensen, de mentaliteit die hun dat lijden heeft aangedaan bestrijden. En die mentaliteit is juist de mentaliteit van zelfverheffing, van "wij zijn de goeden en jullie zijn minderwaardig", van "wij weten het alleen en wij zullen ons wreken". Ik geloof niet dat één van hen, wanneer hij in het licht verkeert, vreugde kan hebben aan een onzinnige hulde. Maar ik geloof dat de beste hulde die men brengen kan aan hen is, te trachten de wereldvrede waarvoor zij gestreden hebben te helpen behouden; is te trachten de vrijheid waarvoor zij gestorven zijn, in de mensheid steeds verder te doen leven, voor ieder mens. Ik geloof dat de beste huldiging die je hun geven kunt is: metterdaad werken aan een wereld waarvoor zij gestorven zijn, de wereld waarvan zij gedroomd hebben. En dan mag misschien een huldiging op een Grebbeberg, bij een Oranjehotel, op een Waalsdorpervlakte erg indrukwekkend zijn, maar ik vraag mij af of de wijze waarop het geschiedt, alleen eerbied wekt en alleen een herdenken betekent. Wanneer het haat betekent die men hier een ogenblik demonstreert, dan ben ik bang dat degenen die op zo'n wijze aan zo'n herdenken deelnemen, eerder proberen degenen die voor het verzet gestorven zijn, naar beneden te halen, dan hen iets verder te brengen. Wanneer men de geest van hen die gestorven zijn, omdat zij streden voor een ideaal, werkelijk verder wil brengen, mijne vrienden, dan meen ik dat het het verstandigst is om te zorgen dat hun idealen niet beschaamd worden; dat de eenheid van volk en wereld niet in allerhand politiek gekonkel ten onder gaat; dat de vrijheid van de mensen niet alleen voor een bepaalde categorie geldt, zoals dat eens was voor het door hen bestreden Herrenvolk. Ik geloof, dat wanneer ze zo leven, dat ze dan die mensen verder brengen, omdat ze dan tenminste weten dat ze niet

voor niets zijn gestorven, en niet alleen maar een paar pionnen zijn geweest op het politiek schaakspel van wereldmachten. Ik geloof dat dat antwoord voldoende is.

- x Kunt U ons iets vertellen over de satelliet, door Amerika losgelaten en die op zijn basis terug moest komen, dit niet deed maar nu om de wereld heen scharrelt? Is hij het adres kwijt?
- O ja, ik zal U vertellen dat hij is aangeklaagd als deserteur voor de krijgsraad. (gelach) Al die ernst daarnet, ik meen dat, eerlijk, uit mijn volste hart, maar dat vind ik eigenlijk, het past zo slecht bij me; het wordt niet van mij verwacht. Het is net Buziau met een ernstig nummer. Dan willen ze ook graag lachen, dan kunnen ze het niet meer. Die satelliet dan, daar zijn ze het adres niet van kwijt, hoor. Het is vastgesteld dat hij de aarde omcirkelt en op een zekere hoogte. Alleen is het gekke dat die satelliet al een hele tijd geleden verloren is gegaan; dat de verslagen niet helemaal kloppen die erover worden gegeven, dat men ook niet heeft verteld dat het proefapparaat tot voor zeer kort gegevens gaf, dat nu schijnbaar, nu de krachtbron, de batterijen uitgewerkt zijn, geen een van de zendertjes meer reageert. En nu denk ik wel dat ze een MP-raket gaan oplaten om de deserteur terug te brengen in veilige haven. Dan hebben ze misschien meteen de kans om wat te leren van de werking van cosmische straling op materiaal. Is daar nog commentaar op nodig?
- x Wat is ons onderbewustzijn? Is het een soort registratie van ons dagelijks leven? Men zegt: ons onderbewustzijn weet alles. Hoe komt het dan dat we zelf zo weinig weten over het leven, aards en geestelijk? Moeten wij zelf denken en onderzoeken?
- Onderbewustzijn dat registreert het hele stoffelijke beleven, tenminste het stoffelijk onderbewustzijn. Alles wat Uw ogen eenmaal gezien hebben, ligt er in vast, maar het beroerde is, je hebt er meestal geen aandacht aan gegeven en je weet niet meer waar het is. Je zult kunnen zeggen: het onderbewustzijn is de rommelkamer van het menselijk bewustzijn, waaruit zo nu en dan wel eens een brokstuk naar voren komt. Het laat je dames, weet U wel, waarin nog die aardige lippenstift lag, maar je weet niet meer waar, haal het maar uit en haal het onderstboven. Nu heeft de mens, omdat hij zijn hersens er niet uit kan halen, er een psychiater voor nodig; die kan er dan het meeste nog wel uitzoeken. Waar het onderbewustzijn voor dient? Wel, om te zorgen dat U een klein beetje meer reactie en ervaringsvermogen heeft, dan U normalerwijze kunt tonen. Stel je voor, dat je alleen met wat je wist door de wereld moest, dat je helemaal geen intuïtie, geen aanvoelen, geen plotseling je iets herinneren van lang vergeten zaken had, waar je in jaren niet meer aan gedacht hebt. Het zou er treurig uitzien. Daar is nu het onderbewustzijn voor. En dan noemen ze nog wel meer onderbewustzijn, maar daar ben ik het niet mee eens. Ze noemen de geest n.l. ook onderbewustzijn, omdat hij ook niet in je hersens direct aan de oppervlakte komt meestal. Maar ik geloof dat dat toch te ver is doorgevoerd, want de geest zie ik wel als een zeer zeker denkende persoonlijkheid, maar in een andere wereld, een wereld vanwaaruit hij, wanneer het onderbewustzijn op aarde goed functioneert, d.w.z. de zwakke indrukken van geheugen en van hersenen ook door het bewustzijn zodanig worden versterkt en opgewekt dat die mens inderdaad alles kan herinneren, dan kunnen ook de zwakkere impulsen van de geest worden begrepen en kan een eenheid ontstaan tussen geest en stof in het denken. Zolang dat niet gebeurt, moet die geest ook maar proberen om vanaf de achterbank te chaufferen, weet U wel? Zo nu en dan eens op je schouder tikken en zeggen: hé, let op! Nu zijn de meeste mensen net als een man aan het stuur, als de vrouw op de achterbank zit te chaufferen; dan zitten ze eerst eens op hun lippen te bijten. Op het laatst halen ze hun schouders op en dan doen ze precies het tegenovergestelde, goed of niet goed. Dus, waarom je dat onderbewustzijn niet voortdurend ter beschikking hebt? Om de doodeenvoudige reden dat je het niet traint; je oefent het niet, je gebruikt je hersens veel te weinig. Je geheugen, maar lieve mensen, als je dat werkelijk zou trainen van jonsafaan, dat zou ongeveer vervijfvoudigd kunnen worden, je geheugencapaciteit. Nu bedoel ik dus het geheugen waar je direct, onmiddellijk toegang hebt, wanneer je je het wilt herinneren. En ja, dan zou het onderbewustzijn in dezelfde mate kleiner worden. Zou je daar een tijdje mee leven, dan zou een volgend geslacht weer verder kunnen en zou je op het laatst geen onderbewustzijn meer hebben. Maar aan de andere kant... het zou kwaad zijn als je niet meer had. Onderbewustzijn heb je tegenwoordig zo heerlijk om je verdrongen complexen in weg te stoppen, want in het onderbewustzijn zit heel veel wat je eigenlijk vaak wilt vergeten ook. Dus laten we zeggen dat het onderbewustzijn niet iets is wat je moet hebben, maar iets wat je onbewust waarschijnlijk tegenwoordig graag hebt, omdat je daardoor de dingen kunt vergeten zonder de ervaring ervan te missen. Begrijpt U? In je eigen gedachten dingen ongedaan te maken, die in werkelijkheid blijven voortbestaan. En als slotconclusie, voordat ik commentaar ga vragen het onderbewustzijn moet dus eigenlijk worden gezien als een niet-aangetapt reservoir van menselijk vermogen, waardoor de mens, wanneer hij tot bewustzijn komt, schijnbaar bovenmenselijke prestaties normaal kan volbrengen. Het is van stoffelijke aard

en moet worden ondergebracht direct in de hersenen. Andere factoren die men er graag bijtelt als delen aan de menselijke psyche moeten we echter niet bij het onderbewustzijn rekenen, waar zij verdergaan dan dat. We hebben n.l. buiten het eigen ervaren dat vastgelegd is in de hersenen, nog een gedeeld bewustzijn of bovenbewustzijn. Gedachten stralen uit; je vangt de gedachten van je buurman onbewust, je denkt er niet bij, maar je vangt het op, zoals inductie, weet U wel? Nou, en dan kom je ineens op denkbeelden waar jezelf nooit op gekomen zou zijn. Een functie van het bovenbewustzijn, stoffelijk of geestelijk, van geaardheid, aangezien de geest zowel als de stof die trillingen af kan geven die U beïnvloeden. Dan heb je verder je eigen geest met zijn eigen geestelijk, ervaren, die ook behoort bij dat onderbewustzijn. En dan verder nog het eigen weten van onderdelen van je lichaam die op hun eigen houtje eigenlijk functioneren, maar regelmatig rapport aan je hersenen geven zonder dat je jezelf realiseert dat je ze krijgt. Dat is het onderbewustzijn. Commentaar? Wat ben ik goed vandaag, hè? (gelach).

x Wat is Uw mening over het Salk-vaccin tegen kinderverlamming?

- Och, wat zal ik daar van zeggen? Ik zou zo zeggen: het is mooi dat ze het uitgevonden hebben; het is jammer dat ze het niet eerst beter bekeken en uitgeprobeerd hebben. Nu heb ik genoeg gezegd voor deze zaal, hè? Daar heb ik bij een andere gelegenheid wel eens meer over gezegd; dat kan ik zo in het openbaar niet zeggen. In ieder geval een grote vooruitgang. Maar ja, ze wilden er te vroeg mee voor de dag komen; daardoor waren de voorbereidingen niet goed. Daardoor zijn fouten opgetreden ja, dat kun je niet zo gemakkelijk wegwerken, en het is heel jammer aan één kant, omdat het bij verschillende mensen en in verschillende landen misschien een tegenzin tegen het principe wekt, dat opzichzelf volledig gezond is en de wijze van bereiding die opzichzelf ook nog niet zo gek is, maar alleen nog een verdere verfijning eigenlijk wel noodzakelijk kan verdragen. Dat was Salk-vaccin.

x Hoe denkt U over de nieuwe sport de Hatha-Yoga-sport?

- Nou, fijn. Toen ik klein was hadden ze ook een heerlijke sport: drie uur in de kerk op je knieën zitten met je handen uitgespreid en bidden, m.a.w. degen die Hatha-Yoga "sport" noemt, die beduvelt je een klein beetje, want Hatha-Yoga is een leer, waarbij zekere lichaamshoudingen worden aangenomen, lichaamsbewegingen worden volvoerd en bepaalde stromen in het lichaam worden gesloten en opgewekt, maar gebaseerd op filosofische of misschien zelfs esoterische richtlijnen. Het Hatha-Yoga moet dan ook beschouwd worden, niet als een sport, maar als een voorbereiding voor diegenen die langs de Oosterse weg de hogere soorten van Yoga, zoals Raja-Yoga b.v. of het Karma-Yoga willen gaan beoefenen. Daar weet je weer wat ik over de sport denk, en onder ons gezegd, het is ^{voor} menigeen beter dan voetbal. Je verdient er wel niet mee, maar aan de andere kant heb je weinig kans dat een ander je tegen de schenen schopt. Je kunt hoogstens zelf een spier verrekken.

x Wat is volgens U Cria-Yoga?

- Ik dacht eigenlijk dat dat een geestelijke methode was, maar ik ben geen expert op het gebied van Yoga, dat moet U maar eens aan een ander vragen bij gelegenheid; als ik nu inlichtingen moet gaan halen, dan wordt het te laat.

x Denkt U ook dat Lucebert de grootste dichter van deze tijd is?

- Het spijt me wel, geef mij Vondel maar, en als dat niet kan, geef mij dan maar Frederik van Eeden. Die zijn misschien niet uit deze tijd, maar die zie ik wel als grote dichters. Wat Lucebert betreft, ik ben waarschijnlijk te lang weg om hem helemaal te appreciëren.

x In Johannes 5, vers 24 staat: Voorwaar, voorwaar zeg ik U, die Mijn woord hoort, en gelooft Hem die Mij gezonden heeft, die heeft het eeuwige leven, en komt niet in de verdoemenis, maar is uit den dood overgegaan in het leven." Wilt U toelichten wat Uw mening daarover is?

- Als ik mijn mening moet geven binnen het bestek van de tijd die mij nog rest, dan moet ik zeggen: het is waar. Daar kun je nu een heel onderwerp van maken, maar kort en goed komt het daarop neer, dat je in God moet geloven om God te kunnen aanvaarden; dat je slechts door bewuste goddelijke kracht in jezelf te realiseren, kunt leven, anders dan ben je wat men noemt, dood, d.w.z. in het duister en niet in staat om deel te nemen aan het leven van anderen. Dus in de eerste plaats in God geloven en in de tweede plaats, wanneer je een bepaalde weg volgt, dan moet je ook geloven aan degene die die weg wijst natuurlijk, evenzeer als aan het doel waarheen die weg leidt. Daar komt het eigenlijk op neer. Zonder een geloof aan God, komen we eigenlijk niet gemakkelijk terecht; je moet op God kunnen vertrouwen. Wat de rest betreft zou ik zeggen, verwijs ik ook deze vraag voor meer uitgebreid commentaar naar een ogenblikje dat we meer tijd hebben.

x De vorige spraker heeft gesproken over die tweelingzielen, dat er soms tien waren waar je dan één uit kon kiezen. Kunt U dat wat nader toelichten?

- Zeggen we dat alle mensen perfecte bollen zijn, die precies door de helft zijn gedeeld, dan kun je willekeurig onderling die helften verwisselen. Maar nu zit er in die bollen ook nog bewustzijn. En als je het bewustzijn in de ene helft van de

bol nu zo is dat het samen met het bewustzijn dat in de andere helft zit, weer een hele bol maakt, dan is het een tweelingziel. En dan kunnen die toestanden misschien 10, of 20 of 100 keer voorkomen, zelfs binnen een bepaalde periode, maar die tweelingen moeten elkaar vinden. Op het moment dat ze zeggen: "nu komen we bij elkaar", dan delen ze elkaars bewustzijn en zijn ze één geheel. En dan kun je ze nog wel uit elkaar halen, maar die anderen wijzen ze af, want ze weten nu: als ik dat stukje heb, dan zit het goed, dan zijn we precies afgerond en één geheel, en anders klopt het niet. Op die manier zoek je elkaar dan. Laten we zeggen, dan gaat het zo verder totdat de bol, die tweeling dus, in een sfeer tot eenheid is vergroeid en daar het hoogste bewustzijn bereikt heeft, en dan gaat hij ook weer verder zoeken en dan vindt hij misschien een andere, misschien ook wel een tweeling, misschien ook een eenling, misschien wel een drieling, wie weet, die in ieder geval weer zoveel bewustzijn heeft, dat ze tezamen weer naar een hogere sfeer kunnen. En dan blijven ze dus daar weer als eenheid, maar - het is zo iets van: de boom wordt hoe langer hoe dikker - op de duur kunnen het misschien wel honderd zielen zijn die samen tegenover de buitenwereld als eenheid optreden en hun totale bewustzijn en ervaringen van alle enkelingen en eenheden gezamenlijk delen, en daardoor een bewustzijn hebben dat veel hoger is dan een van hen afzonderlijk zou kunnen hebben.

- x Zijn in laatste instantie dan niet altijd twee zielen één?
- In laatste instantie twee zielen één?
- x Ja, wanneer er de ware liefde is tussen twee wezens.
- Dan kunnen die dus als tweeling zijn, zeker.
- x Hoe zegt U?
- Dan kunnen die dus een tweeling zijn, die kunnen elkaar dus volledig aanvullen. Het is niet noodzakelijk, hoor, maar het kan. Het gaat hier n.l. niet alleen om de stoffelijke liefde en de genegenheid op zich alleen, maar het gaat ook om het geestelijk aanvullen van elkaar. Is dat ook voldoende?
- x Ik bedoel geen stoffelijke liefde.
- Nu ja goed, als we spreken over liefde op aarde, dan zit er een hele hoop bij, daarom zeg ik het even uitdrukkelijk, geestelijk dus. En dan hoeft het nog niet eens liefde te zijn, maar een volledig elkaar aanvullen en volledig in elkaar op kunnen gaan.
- x Dat is dan een ander woord, hè?
- Nou, dat weet ik niet of het een ander woord is, maar ik heb niet de tijd om er op het ogenblik over te vechten, en daar ben je gelukkig mee, anders zou ik nog wel eens even losbreken. (gelach). Maar kort en goed komt het dus daarop neer: wanneer die twee zielen zolang samenzijn, dat ze volledig in elkaar verzonken, geheel elkaars bewustzijn delen, is er geen scheiding meer mogelijk, zijn ze dus een eenheid. Die eenheid kan wederom een andere eenheid ontmoeten op het gelijke bewustzijnsvlak, waardoor wederom een aanvulling van het eigen bewustzijn mogelijk is. En dan komen ze dus, door dit samengaan, weer op een hoger vlak terecht en daar kan het weer. Dus je kunt zeggen: het zijn allemaal pyramiden, en komen we aan het einde dan is in God alles één. Daar leidt het eigenlijk naartoe. Het is jammer dat ik geen tijd heb om over die liefde en die dingen te praten. (hilariteit). Maar ja, vrienden, ik moet afscheid nemen om "het schone woord" ook nog aan het woord te laten en toch de tijd een klein beetje in de gaten te houden. We moeten tegenwoordig eerder wat korter dan wat langer zijn en.... ik praat er niet over, goeden avond.

ABONNEMENT OP ONS WEKELIJKS VERSLAG. Door storting van f 5.20 op giro 517676 ten name van J. Rientjes, Havenkade 60, Scheveningen (telefoon: 554162), verzekert U zich gedurende 10 weken van de ontvangst van ons orgaan dat 50 cent per nummer kost. VAN ALLE REEDS VERSCHENEN NUMMERS HEBBEN WIJ NOG EXEMPLAREN IN VOORRAAD! Geeft ons adressen voor het zenden van proefnummers.

Wegens plaatsgebrek moeten wij "het schone woord" tot een volgende keer laten liggen.

Van de band overgenomen
en g e s t e n c i l d
d o o r
Type- en Copieerinrichting
J. R i e n t j e s
HAVENKADE 60 - SCHEVENINGEN
Telefoon : 55 41 62